

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Юридичний факультет
Кафедра конституційного, адміністративного та міжнародного права
Кафедра теорії та історії держави і права

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента
НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ
підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Силабус освітнього компонента «Національно-патріотичне виховання», підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Розробники: **Гороть Алла Миколаївна** кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки

Гламазда Петро Володимирович кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права та порівняльного права Волинського національного університету імені Лесі Українки

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Калиновська І. М.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права протокол № 2 від 12 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри:

(д.ю.н., проф., Книш С.В.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії та історії держави і права та порівняльного права протокол № 1 від 3 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри:
професор

Яцишин М. М., доктор юридичних наук,

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні науково-методичної ради Волинського національного університету імені Лесі Українки протокол № 1 від 24 вересня 2025 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (дуальна) форма здобуття освіти	Освітньо-професійні програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти медичного та фармацевтичного спрямування	Нормативний
Кількість годин/кредитів 90 / 3		Рік навчання - для здобувачів освіти, які навчаються на базі ПЗСО на 2 році навчання; - для здобувачів освіти, які навчаються на базі НРК 5 на 1 році навчання.
ІНДЗ: немає		Семестр 3-ий / 4-ий
		Лекції 30 год.*
		Практичні (семінарські) 34 год.*
		Консультації 26 год.
Мова навчання українська		Форма контролю: диференційований залік

* За рішенням вченої ради університету від 29 серпня 2025 р. (протокол № 11 від 29 серпня) аудиторні заняття буде організовано у форматі лекцій (64 години).

II. Інформація про викладача

Контактна особа:

Гороть Алла Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права (050 5648129), allagorot78@ukr.net, Horot.Alla@vnu.edu.ua

Гламазда Петро Володимирович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри теорії та історії держави і права та порівняльного права glamazda.petro@vnu.edu.ua

Дні занять: (<https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>)

Консультації проводяться відповідно до графіку консультацій, розміщеному на інформаційних стендах кафедр, шляхом листування через електронну пошту, viber.

III. Опис освітнього компонента

Анотація освітнього компоненту

Вивчення освітнього компоненту (далі – ОК) «Національно-патріотична підготовка» передбачено для здобувачів денної (дуальної) форми здобуття освіти другого року навчання (для здобувачів освіти, які вступили на навчання на базі ПЗСО), (першого року, які вступили на навчання на базі НРК 5) та які не зобов'язані вивчати (увільнені від вивчення ОК «Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки».

Вивчення ОК спрямовано на формування у здобувачів освіти системного бачення питань безпеки, обороноздатності та громадянської свідомості, значна увага приділяється питанням історичної пам'яті, патріотичного виховання, морально-психологічної підготовки до захисту Батьківщини, розуміння ролі громадянина у збереженні незалежності й цілісності держави.

Мета і завдання освітнього компонента

Метою вивчення ОК є підготовка здобувачів освіти до свідомої участі у забезпеченні особистої безпеки, цивільного захисту, оборони України; виховання патріотичної свідомості на засадах національної гідності й громадянської відповідальності, готовності до захисту незалежності та територіальної цілісності держави; формування у них простих навичок і умінь, необхідних для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України; формування й розвиток спроможності тривалий час діяти в стані надзвичайно високої психологічної напруженості.

Завданням вивчення освітнього компонента є зацікавити здобувача освіти військовою службою та мотивувати його до патріотизму й виконання свого Конституційного обов'язку захищати Батьківщину.

Для досягнення поставленої мети та завдань необхідні:

- якісне планування навчальних занять;
- надання методичної допомоги в опануванні навчальних матеріалів.

Відповідальність за належну організацію занять покладається на керівника закладу освіти а також інструкторсько-викладацький (професорсько-викладацький) склад, який забезпечує викладання освітнього компонента.

Компетентності:

- формування знань, умінь і навичок, необхідних для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Програмні результати навчання.

Soft skills: здатність логічно і критично мислити; креативність та ініціативність; уміння працювати в команді та взаємодіяти; навички ефективної комунікації; логічна аргументація; розв'язання проблем та формування ідей.

Структура освітнього компонента.

Назви тем	Усього годин	Лекц.	Практ.	Сам. роб.	Консультації	Форма контролю
Тема 1. Національно-патріотична підготовка	2	2				
Тема 2. Психологічна підготовка	4	2			2	
Тема 3. Домедична допомога	8	4			4	
Модуль 1. Історія української державності						
Тема 3. Середньовічна українська держава: повернення власної історії. (цільна європейська історія України, Литви та Польщі.	2	2				
Тема 4. Козацтво як феномен української культури. Роль козацтва у відродженні Української держави.	2	2				
Тема 5. Боротьба за українську державність у XX ст.	2	2				

Тема 6. Історія українського Криму	2	2				
Тема 7. Україна: війна в Європі	2	2				
Тема 8. Державні символи України: історія формування, значення.	2	2				
Разом за модулем 1	12	12			4	
Модуль 2. Історія українського війська. Українська мілітарна традиція						
Тема 9. Військо та військове мистецтво середньовічної української держави. Русь. Литовський період (Битва під Оршею).	2	2				
Тема 10. Козацьке військо: традиції, структура, озброєння. Походи. Битви. Полководці.	2	2				
Тема 11. Українське військо в першій половині ХХ ст. Військові діячі.	2	2				
Тема 12. Збройні сили України в роки незалежності. Сили оборони України структура та розвиток.	2	2				
Тема 13. Українське волонтерство: еволюція феномену.	2	2				
Тема 14. Роль та значення жінки в українському війську: історія та сучасність.	2	2				
Разом за модулем 2	12	12			2	
Модуль 3. Видатні українці та їх вплив на формування національної ідентичності						
Тема 15. Політико-правова думка Міхновського, Бачинського, Донцова Сціборського.	2	2				
Тема 16. Українське мистецтво: генії світового масштабу (Пимоненко, Малевич, Приймаченко, Білокур...)	2	2				
Тема 17. Українські вчені (Сікорський, Корольов, Патон, Амосов...) Перші українські олігархи (Терещенки, Чикаленки) та їх роль у формуванні української державності. Волинські освітні центри.	2	2				
Тема 18. Церква та її представники, як ключовий чинник підтримки української незалежності.	2	2				
Разом за модулем 3	8	8			4	
Модуль 4. Основи міжнародного права						
Тема 19. Особисті права і свободи людини у сучасному праві. Міжнародні стандарти у сфері прав людини. Свобода від катувань. Свобода та особиста недоторканість. Право на приватність. Недопустимість скасування чи обмеження прав і свобод людини та громадянина.	2	2				
Тема 20. Міжнародно-правова регламентація правового становища	2	2				

населення. Правовий стан іноземців, осіб без громадянства (апатридів), осіб з подвійним громадянством (біпатридів). Міжнародно-правові питання громадянства.						
Тема 21. Права окремих категорій та груп осіб, які визначаються як такі, що потребують міжнародного захисту.	2	2				
Тема 22. Зміст та структура обов'язку держави захищати права внутрішньо переміщених осіб. Забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб	2	2				
Тема 23. Права осіб які потребують тимчасового чи додаткового захисту як форма реалізації права на притулок.	2	2				
Тема 24. Нормативно-правове забезпечення біженців та ВПО в Україні. Процедура надання статусу «біженець». Національні засоби захисту і їх «вичерпання».	2	2				
Разом за модулем 4	12	12			6	
Модуль 5. Міжнародне гуманітарне право						
Тема 25. Права людини під час збройного конфлікту чи надзвичайної ситуації: особливості їх реалізації.	2	2				
Тема 26. Міжнародно-правовий захист жертв війни. Захист поранених, хворих і осіб, які зазнали корабельну аварію .	2	2				
Тема 27. Міжнародно-правова охорона цивільного населення під час збройного конфлікту.	2	2				
Тема 28. Захист дітей і жінок у міжнародному гуманітарному праві. Захист жінок у випадку збройного конфлікту. Заходи щодо захисту дітей під час збройного конфлікту.	2	2				
Тема 29. Жінки-військовозобов'язані: правові аспекти.	2	2				
Тема 30. Формування гендерної компетентності відповідно до стандартів ООН та НАТО.	2	2				
Разом за модулем 5	12	12			4	
Форма підсумкового контролю: підсумковий контроль проводиться у межах 100 балів https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/2025-pro-potochne-i-pidsumk.otsinyuvannya.pdf (для спеціальностей «Медицина», «Стоматологія», «Фармація», «Терапія і реабілітація» – 200 балів) https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/-2025_polozh-pro-ots-22-okhorona-zdor.pdf						
Всього годин	90	64		26		

Завдання для самостійного опрацювання самостійна робота включає опрацювання матеріалу, який виноситься на лекційні та практичні заняття. Працювати із матеріалами, які розглядалися на лекційних та практичних заняттях можна на платформі дистанційного навчання Moodle <https://moodle.vnu.edu.ua/> Ефективність самостійної роботи виявляється під час тематичного тестування і відображається в загальній оцінці з освітнього компоненту.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти Освітній компонент вивчається в очному (аудиторному) форматі, допускається використання дистанційного формату вивчення здобувачами освітнього компонента в разі, якщо здобувач освіти перебуває за кордоном (на період воєнного стану). Здобувач освіти повинен відвідувати всі лекційні та практичні заняття, а також виконувати завдання самостійної роботи. Пропущені з поважних причин заняття треба відпрацювати в дні консультацій. На заняття здобувач освіти повинен приходити вчасно. На заняттях не можна займатися сторонніми справами.

На практичних заняттях відбувається обговорення теоретичних положень, відпрацювання практичних умінь і навичок. Можливість отримати бали здобувачі освіти мають на етапі підсумкового контролю.

Політика щодо академічної доброчесності Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими університет керується у своїй діяльності, можна докладно ознайомитися в «Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti

Здобувач освіти самостійно виконує завдання, які винесені для підсумкового контролю.

Політика щодо дедлайнів та перескладання Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/%2B2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль (залік) відбувається у формі комп'ютерного тестування https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022-%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96_%D0%9F%D0%94%D0%A1%D0%A3%D0%9C%D0%9A_%D0%A2%D0%95%D0%A1%D0%A2%D0%A3%D0%92_2020_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf На залік винесено основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують чіткої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Здобувач освіти має можливість проходити поточне тестування із кожної теми ОК. Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час підсумкового контролю з усіх тем, які передбачені силабусом. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії.

https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/-2025_polozh-pro-ots-22-okhorona-zdor.pdf

<https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/2025-pro-potochne-i-pidsumk.otsinyuvannya.pdf>

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Не зараховано (необхідне перескладання)

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти спеціальностей «Медицина», «Стоматологія», «Фармація», «Терапія і реабілітація»

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
120–129	
0–119	Не зараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Міжнародні документи з міжнародного гуманітарного права

1. Гаазька конвенція (IV) про закони та звичаї сухопутної війни. Додаток: Положення про закони та звичаї сухопутної війни, 18 жовтня 1907 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_222#Text
2. Женевські конвенції: міжнародні документи від 12 серпня 1949 року URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>
3. Додатковий протокол I до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 р., що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів. Женева, 8 червня 1977 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text
4. Додатковий протокол II до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 р., що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру. Женева, 8 червня 1977 р. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/169399_169399
5. Додатковий протокол III до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 р., що стосується прийняття додаткової розпізнавальної емблеми. Женева, 8 грудня 2005 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g74#Text

Основні:

1. Бевза Ю. П., Демчик Н. П., Мота А. Ф. Міжнародне право (у схемах і таблицях) : навч. посібник. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2023. 138 с.
2. Мельцер Н. Міжнародне гуманітарне право. Загальний курс. МКЧХ, 2021. 398 с. URL: <http://ua.icrc.org/2021/05/31/ihl-comprehensive-intro/>

3. Гуржій, О. І. Сто великих постатей і подій козацької України / О. І. Гуржій, Т. В. Чухліб. Київ. *Арій*. 2008. 464 с.
4. Українська революція і державність (1917–1921 рр.) : науково-бібліографічне видання / В. С. Гоїнець, Л. М. Ковінченко, Л. В. Лісовська ; ред. Л. А. Дубровіна [та ін.]. Київ. *НБУВ*. 2018. 817 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0003117>
5. Воєнна історія України: конспект лекцій / укладач П. Є. Трофименко, А. М. Ліцман. Суми. 2022. 231 с.
6. Головка О. В. Волонтерство в Україні: історико-правовий аспект. *Право і Безпека*. 2023. № 2. С. 9-18 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2023_2_3
7. Customary International Humanitarian Law Edited by Jean-Marie Henckaerts URL: <https://sites.google.com/a/gs.books-now.com/en9/9780521808880-34propolGEtincpes20>

Додаткові:

1. Гороть А.М. Особливості застосування сили чи погрози силою в міжнародному праві. *Історико-правовий часопис*: науковий журнал. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. №1(18). С. 102-107.
2. Гороть А.М. Особливості застосування гуманітарних інтервенцій в міжнародному праві. *Актуальні питання реформування правової системи* : зб. матеріалів XVIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Луцьк, 4-6 жовт. 2021 р.). Луцьк : Завжди поруч, 2021. С. 141–143.
3. А. М. Гороть Захист дітей під час збройного конфлікту. *Проблеми забезпечення прав і свобод людини* : зб. матеріалів IX Міжнар. наук.-практ. конф. (Луцьк, 9 груд. 2022 р.) / Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). Об'єм даних 3,42 Мб. С. 20-21.

Інтернет-ресурси:

1. <https://www.un.org/en/climatechange> - сайт ООН
2. [https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22documentcollectionid2%22:\[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22documentcollectionid2%22:[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22]}) – сайт Європейського Суду з прав людини
3. https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_6999/en/ - сайт Суду справедливості Європейського Союзу
4. <http://www.amnesty.ch>.– Офіційний сайт Amnesty International